

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Landbruksdirektoratet
Postboks 8140 Dep
0033 OSLO

Deres ref

Vår ref
14/1674-

Dato
16.01.2017

Næringsinntektsvilkåret i sykdomsavløsningsforskriften

I forbindelse med jordbruksoppjøret 2016 ble partene enige om at Landbruks- og matdepartementet skulle sende på høring et forslag til endringer i sykdomsavløsningsforskriften (forskrift 19. desember 2014 nr. 1821 om tilskot til avløsning ved sjukdom og fødsel mv.) med sikte på ikrafttredelse 1. januar 2017, jf. Prop. 133 S om jordbruksoppjøret 2016 m.m. kap. 7.10.1. Departementet varsler nå at arbeidet har tatt lengre tid enn forventet, og at forslag til endringer i forskriften ikke vil bli sendt ut i tråd med tidligere skissert tidsplan. For å bedre forutsigbarheten i ordningen frem til regelverksendringen er på plass, mener departementet at det allerede nå er behov for å klargjøre og justere dispensasjonspraksisen knyttet til § 3 i sykdomsavløsningsforskriften.

For å kunne motta tilskudd etter sykdomsavløsningsforskriften kreves det at "personen som det vert søkt tilskot for må ha hatt ei gjennomsnittleg næringsinntekt frå jordbruk, gartneri mv. frå føretaket på minimum ½ G i dei to siste inntektsåra som føretaket har fått skatteopp-gjer for pr. 1. januar i det året avløsinga finn stad." Som det fremgår av Landbruksdirektoratet rundskriv 2015-43 er formålet med vilkåret å sikre at tilskuddet utbetales for avløsning av personer med en reell tilknytning til driften av foretaket.

Inntil avløsningsforskriften evt. endres, gjelder kravet om ½ G i næringsinntekt i § 3 annet ledd. Det vil likevel fortsatt være adgang til å dispensere fra forskriften på dette punkt. Slik dispensasjon vil imidlertid bare kunne gis etter en særskilt vurdering. Her må forvaltningen både kunne begrunne at det søkende foretaket er å anse som en næringsvirksomhet og at det foreligger en tilstrekkelig tilknytning mellom virksomheten i foretaket og den sykmeldte.¹

¹ Eller den som tar imot ytelser i forbindelse med svangerskap, fødsel mv.

Kravet om ½ G i næringsinntekt innebærer pr. definisjon at foretaket må drive næring i skattemessig forstand. Et vilkår for å kunne gi dispensasjon må dermed være at foretaket driver en jordbruksvirksomhet som er av økonomisk karakter, har et visst omfang og en viss varighet. Virksomheten må videre ha et innhold som gjør at den over tid er egnet til å gå med overskudd. Selv om jordbruksdriften går med tap de første årene, vil det f.eks. fortsatt kunne dreie seg om næringsvirksomhet fordi driften *kan* bli innbringende etterhvert. Dersom virksomheten ikke aksepteres som næring av ligningsmyndighetene eller foretaket ikke driver vanlig jordbruksproduksjon, jf. sykdomsavløsningsforskriften § 3 første ledd, vil dette ikke kunne regnes som næringsvirksomhet, og forvaltningen vil ikke kunne dispensere fra kravet om inntekt på ½ G.

I enkeltpersonforetak som leverer næringsoppgave fra jordbruk/gartneri/pelsdyr, vil den sykmeldte innehaveren kunne sies å ha nødvendig tilknytning til driften av foretaket uavhengig av om inntekten enkelte år har vært lavere enn ½ G. Så fremt foretaket oppfyller næringsvilkårene som beskrevet over, vil dispensasjon normalt kunne gis. Når det gjelder ektefelle/registrert partner, vil dispensasjonsadgangen være snevrere enn for hovedutøveren av virksomheten. Det vil imidlertid kunne dispenseres ved ektefelles sykdom dersom omfanget av foretakets jordbruksproduksjon på sykdomstidspunktet er av en slik størrelse og art at det kreves tilstedeværelse fra begge parter. Den sykmeldte må uansett ha hatt den nødvendige tilknytningen til den daglige driften i foretaket.

Som redegjort for i Prop. 133 S kap. 7.10.1, ser departementet det som uheldig at unntak fra ½ G-kravet gis i form av regelmessige dispensasjoner. Frem til eventuelle endringer i regelverket er på plass er det imidlertid nødvendig å kunne dispensere fra bestemmelsen for de som oppfyller tilknytningskravet. Det er viktig at dette kravet forvaltes i tråd med ovennevnte føringer og på en så enhetlig måte som mulig i de ulike fylkene. Departementet ber Landbruksdirektoratet om å gjøre nødvendige presiseringer i gjeldende rundskriv, veiledningsmaterieell o.l. for å sørge for dette.

Med hilsen

Viil Søyland (e.f.)
avdelingsdirektør

Arne Oftedal
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Norges Bondelag